

РЕШЕНИЕ

№ 10640
София, 25.11.2003

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение, в съдебно заседание на двадесет и втори октомври две хиляди и трета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНДРЕЙ ИКОНОМОВ

ЧЛЕНОВЕ: ДИАНА ДОБРЕВАЮЛИЯ КОВАЧЕВА

при секретар Мария Попинска и с участието на прокурора Елена Енчева изслуша докладваното от съдията ДИАНА ДОБРЕВА по адм. дело № 9898 / 2002.

Производството е по чл. 12 и сл. от Закона за Върховния административен съд (ЗВАС) във връзка с чл. 40, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по жалба на фондация "Програма Достъп до информация", представлявана от Гергана Делова Жулева, срещу писмо № 03.07-15 от 15.07.2002 г., подписано от директора на дирекция "Информация и връзки с обществеността" към Министерския съвет на Република България. С това писмо жалбоподателят е бил уведомен, че исканата от него информация по заявление вх. № 03.07-15 от 02.07.2002 г., подадено на основание ЗДОИ, не може да му бъде предоставена, тъй като Правилникът за организацията на работата по опазването на държавната тайна в НРБ, приет с Постановление № 30 на Министерския съвет от 1980 г. е маркиран с гриф за сигурност "Секретно".

Поддържа се, че този отказ за достъп до обществена информация е незаконосъобразен. При постановяването му са нарушени материалния закон и процедурните правила. Не е спазена и изискваната от закона форма. Липсват необходимите реквизити на решението за отказ съгласно чл. 38 от ЗДОИ. С оглед на така изложените възражения, аргументирани с конкретни доводи в жалбата, се иска отмяна на атакувания отказ, като съдът задължи ответника да предостави поисканата информация.

Ответникът Министерски съвет на РБ оспорва жалбата като неоснователна.

Представителят на Върховната административна прокуратура дава мотивирано становище за отхвърляне на жалбата.

Във връзка със спора между страните кой е компетентният съд, настоящият състав на Върховният административен съд, пето отделение, намира жалбата за процесуално допустима за разглеждане пред тричленен състав на този съд като първа съдебна инстанция, поради следното:

Задължени да осигуряват достъп до обществена информация са следните субекти, които създават или съхраняват такава информация:

- държавни или общински органи и други публичноправни субекти;
- физически и юридически лица относно извършвана от тях дейност, финансирана от консолидирания държавен бюджет;
- средствата за масова информация във връзка с прозрачността в тяхната дейност.

Съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се обжалват пред окръжните съдилища или пред Върховния административен съд в зависимост от органа, който е издал акта, съответно по реда на ЗАП или на ЗВАС. Съгласно ал. 2 на разпоредбата, същите тези актове, но на субектите по чл. 3, ал. 2 от закона, се обжалват пред окръжните съдилища по реда на ЗАП.

Тълкуването на тези норми във връзка с чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ води до извода, че когато държавен орган (публичноправен субект по чл. 3, ал. 1), е сезиран с искане за достъп до обществена информация, която той безспорно създава или съхранява, фактът, че лице от неговата администрация е изрично определено да вземе решението, не води до "подмяна" на задължения по закон орган. Тоест, в хипотезата на такова упълномощаване, при което фактическият издател на акта и органа (или неговия представител) са различни лица, не се променя подсъдността на жалбата. Определящото за това дали тя следва да се разгледа от Върховния административен съд или от СГС е кой е задълженият по закон субект (колективен или едноличен държавен орган), а не кое е лицето, определено по реда на чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ и каква административна единица то оглавява в структурата на държавния орган. При съобразяване на тази особеност следва да се прилага чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ във връзка с чл. 36, ал. 1 от ЗАП и чл. 5, т. 1 от ЗВАС.

По тези съображения, с оглед предмета на спора и представената от ответника заповед № В-36/29.12.2000 г. на министър-председателя на РБ, съдът приема, че делото следва да се разгледа от Върховният административен съд. По същество жалбата е основателна.

Съдържанието на атакуваното писмо сочи, че то има белезите на решение за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация. Като индивидуален административен акт същото следва да отговаря на изисванията на чл. 15, ал. 2 от ЗАП и да съдържа определени реквизити. Липсата на някой от тях води до неговата незаконосъобразност, ако това нарушение на административнопроизводствените правила е съществено - чл. 12, т. 3 от ЗВАС. Наред с приложимия чл. 15 от ЗАП, в ЗДОИ като специален закон съществува и чл. 38, според който в решението за отказ за предоставяне на обществена информация се посочват правното и фактическото основание за отказ по този закон, датата на приемане на решението и редът за неговото обжалване. Тази правна норма има императивен характер, от което следва, че нарушението ѝ е винаги съществено.

По делото няма спор, че обжалваният отказ не съдържа правна норма от закон или подзаконов нормативен акт, на която да е позован. Мотивите на административния акт представляват единство от фактическите и правни

основания за издаването му, като наличието им в акта дава възможност на адресата да разбере волята на органа и да защити правата и интересите си пред съда, ако счита, че същите са нарушени. Мотивите имат съществено значение и за съда, за да вземе правилното решение по заявения спор. В случая такива на практика липсват в процесното писмо. Чрез тълкуване на разпоредби от ЗДОИ и ЗЗКИ съдът не следва да търси и намира аргументите, довели до атакувания отказ за достъп до обществена информация, с което да "допълва" съдържанието на акта. Тази дейност следва да извърши органът, който е задълженият публичноправен субект по ЗДОИ, а именно, Министерският съвет на РБ, чрез министър-председателя или лице по чл. 28, ал. 2 от закона.

Поради изложеното съдът намира, че обжалваното решение, изходящо от директора на дирекция "Информация и връзки с обществеността" към МС, материализирано в писмо-отказ № 03.07-15/15.07.2002 г., следва да се отмени като издадено при съществено нарушение на административно-производствените правила - чл. 12, т. 3 от ЗВАС във връзка с чл. 38 от ЗДОИ и чл. 15, ал. 2, т. 3 от ЗАП. На основание чл. 42, ал. 3 от ЗАП преписката следва да се върне на органа за ново произнасяне по заявлението на фондация "Програма Достъп до информация" гр. София, при съобразяване с указанията на съда.

Мотивиран от горното и съгласно чл. 28 от ЗВАС, Върховният административен орган, пето отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ № 03.07-15 от 15.07.2002 г. на директора на дирекция "Информация и връзки с обществеността" към Министерския съвет на Република България, за предоставяне на достъп до обществена информация на фондация "Програма Достъп до информация" гр. София.

ВРЪЩА преписката на МС на РБ за ново произнасяне по заявление вх. № 03.07-17/02.07.2002 г. по Закона за достъп до обществена информация.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред петчленен състав на ВАС в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

Вярно с оригинала,

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Андрей Икономов

ЧЛЕНОВЕ: /п/ Диана Добрева, /п/ Юлия Ковачева